

Lortland blev fortland

1938 skrev Lubbe Nordström rapporten om Lortsverige. 62 år senare utkommer en bok i samma anda som heter Fortsverige. Boken innehåller funderingar kring en allt snabbare tid och beskriver hur fort livet levs nu för tiden. Lorten har lämnat plats för fortan.

Samhälle

Fortsverige
Red. Lasse Eriksson
Uppsala Publishing House, 2001

Boken inleds av Lasse Eriksson som förklarar varför det är dags att röja väg och riva de sista hindren för att ge ordentligt med utrymme åt det moderna socialdemokratiska folkhemmet. Men det måste ske fort.

I en snabb exposé beskriver han vad som händer i Sverige efter första världskriget 1914-1918 som kulminerade i 1920-talets arbetslöshet och börskraschen 1929. Det var vid samma tidpunkt som Gud dog, tillsammans med de gamla politiska ideologierna, och framtiden inte heller mädde riktigt bra.

Vad som då gällde var att snabbt kapa trosorna från förlamande traditioner och förnekandet av driftsliv till en färd ut i det okända med maskiner och en fri sexualitet som följeslagare.

Ett höghastighetsliv

Lasse Eriksson beskriver snabbt och elegant hur vi redan i dag befinner oss i Fortsverige. I våra poeters framtid. Hur människorna i dag rusar genom livet i svindlande hastigheter med krysolit i fiskpinnarna och radon i innekkatten, galtferomoner i parfymerna och Prozac i signalsubstanserna.

I Erikssons moderna informationssamhälle pratas det för fullt, samtidigt som en ny ystnad lägrar sig över nedlagda jordbruk och industribyggnader, över arbetslöshet och ensamma bortglömda institutioner.

Medförfattaren framtidssörskaren och journalisten Ludvig Rasmusson beskriver i ett kapitel hur allt i Sverige går fortare och fortare. Hur Sverige raskt har junkit i den internationella BNP-ligan ju snabbare illing har gått. Ju mer vi ackar efter, desto mer kyndar vi.

I svenskt radio pratar radiopratarerna fortare och fortare. Tempot livs ständigt upp. Rasmusson tycker att letta är alldeles utmärkt, eftersom man då minner få sagt så mycket mer på den begränsade tiden man numera har, inklusive mängder av nyanser, lärda referenser, dramatiskt vekande, talande tystnader, effektfulla harkningar, naturliga andhämtningar och giftiga rikor – allt hinner man klämma in på mycket kortare tid än förr.

Rasmusson uppmanar läsaren att tuta och öra med gasen i botten. Han vill att vi ska läppa loss från livets alla trista hastighets-eggränsningar och fartpucklar. Han uppmanar oss att förena oss med honom i en riktig artfest, i Forta Sverige.

I hans beskrivning av det moderna livet titter snabbhetens evangelium i högsätet ned raka rör och öppna ventiler. Det driver oss till allt högre hastigheter, särskilt i datorvärlden, där en sekunds väntan känns som två på Systemet och tre i telefonkö.

Män att lära av

Rasmusson tycker att vi borde lära oss av ärningslivets briljanta företrädare och se åra politiker som förebilder. Percy Barnevik

RETT: JONAS ÅGEL/REKURSERNA BILD

Snabbfilen genom livet. Gasen i botten. Sverige har blivit landet där allt går

fort - vi pratar fort, dricker fort och orkar aldrig vänta på något.

som är så duktig och snabb. När folk pratar långsamt ber han dem prata fortare. Carl Bildt borde vara ett föredöme, eftersom han dessutom lyckas skapa en illusion av snabbhet när han väl pratar – vilket han gör väldigt ofta, särskilt på engelska – orden kan rinna ur honom utan något som helst motstånd. Livet måste gå fort för att bli utårdligt.

I ett kapitel beskriver Stig Helsing, som är psykolog och drogforskare, hur enkelt rus-effekten kan manipuleras av den unge mannen som har bråttom och bara har råd

att köpa några burkar öl. Han har lärt sig att om innehållet i dessa burkar inmundigas snabbt, snabbt, helst på några få minuter och på fastande mage, får han betydligt mer "rusvluta" för pengarna än om han bara sitter och smuttar på drycken.

Iwa Boman, dramatiker och skådespelare vid Stockholms stadsteater funderar på vad det fanns före "The big bang". Här uppstår märkliga sammanblandningar av vetenskapliga teorier, vidbränd äppelpaj och andra mänskliga tillkortakommanden.

På väg mot en immateriell kultur

Bodil Jönsson, professor vid Certic (Centrum för rehabiliteringsteknisk forskning vid Lunds tekniska högskola), kommer också in på tankar om tid ur ett plånboksperspektiv.

Hon beskriver hur Sverige nu är på väg bort från den materiella kulturen in i den immateriella.

Hon frågar sig vad det är som vi har som kan omvandla pengar eller mänsklig samvaro eller samspel med omgivningen och hänvisar till den gängse "plånboksbilden". Där finns det ett fack för pengarna, ett för vär

mänskliga omvärld och ett för vår övriga omvärld.

Själv tror Bodil Jönsson att det är störningar i hur vi upplever tiden i Fortsverige som håller på att skapa en motrevolution.

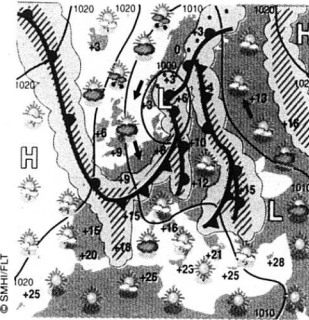
Min egen reflektion efter att ha läst denna annorlunda bok är att det gäller att få mer tid för att kunna njuta av den utmätta tiden.

MATS LÖNNERBLAD

Sverige i dag

Ett nederbördsområde täcker större delen av landet, i Svealand och östra Norrland inslag av snö. Lapplandsfjällen får dock klart till halvklart.

Europa i dag

Torsdag Fredag Lördag

